

Aan de leden van de Vaste Commissie OCW
van de Tweede Kamer

E-mail: cie.ocw@tweedekamer.nl

Briefnr. 16/01/AvD/DG/sb

Den Haag, 13 januari 2016

Betreft: Inbreng AO Emancipatie, 10 februari 2016

Geachte leden van de Vaste Commissie OCW, emancipati woordvoerders,

Op 10 februari a.s. is een AO Emancipatie geagendeerd, dat onder meer gewijd zal zijn aan het thema Vrouwen naar de top. De Nederlandse Vrouwen Raad (NVR) wil graag via deze brief uw speciale aandacht voor dit onderwerp vragen.

De NVR blijft onverminderd voorstander van een stevig en duidelijk beleid ten aanzien van meer vrouwen naar de top. Het kan eenvoudigweg niet zo zijn dat in dit land, met zo'n goed opgeleide en in een bepaalde zin zeer geëmancipeerde vrouwelijke bevolking, vele bedrijven en andere organisaties overwegend door mannen worden beheerd en bestuurd. Daarmee wordt Nederland kwaliteit onthouden. Kwaliteit die hard nodig is om – overeenkomstig de ambities – op het wereldtoneel een rol van betekenis te spelen.

Onder meer bij brief van 14 december 2015 (15/48/DG/AvD/sb) liet de NVR de ministers Bussemaker en Asscher weten teleurgesteld te zijn over de uitkomsten van de EPSCO vergadering van 7 december 2015. Opnieuw werd daar geen consensus bereikt over het voorstel voor een EU richtlijn inzake de verbetering van de man/vrouwverhouding bij niet-uitvoerende bestuurders van beursgenoteerde ondernemingen. Nederland behoort daarbij nog steeds tot de blokkerende minderheid.

De Europese Commissie heeft het dossier inmiddels als een topprioriteit in haar werkprogramma voor 2016 opgenomen. Helaas blijkt nu dat Nederland, in samenspraak met Slowakije en Malta, wel de Verklaring Gendergelijkheid heeft ondertekend en gepubliceerd, maar het dossier *women on boards* doorgeschoven heeft naar Malta. De NVR is teleurgesteld dat Nederland de verantwoordelijkheid niet heeft genomen om dit dossier vanaf 1 januari 2016 op Europees niveau vlot te trekken. Dit ondanks de ondertekening van de Verklaring, die terecht bevestigt dat gendergelijkheid een essentiële voorwaarde is voor welzijn, welvaart en economische groei. En dat gendergelijkheid bovendien een fundamentele waarde binnen de EU vertegenwoordigt. Van een ambitieuze EU-voorzitter had de NVR een meer betrokken houding verwacht.

In de brief van 16 november 2015 aan de voorzitter van de Tweede Kamer der Staten-Generaal, spreekt minister Bussemaker over de resultaten van de Bedrijvenmonitor 2012–2015 (Pouwels & Henderikse, 2015). Geconstateerd wordt dat het onderwerp vrouwen naar de top zich in een toenemende aandacht mag verheugen. En dat er enige beweging en dynamiek lijken te zitten in de rvc rond m/v-benoemingen. Op het niveau van rvb zijn de effecten minder zichtbaar, zo is de conclusie. Slechts 9% van de rvb-ers is nu vrouw. Nog

steeds krijgen vrouwelijke studenten, die inmiddels meer dan 50% van de populatie uitmaken, de boodschap dat slechts een op de elf bestuursfuncties voor hen weggelegd is.

De NVR wil benadrukken dat het niveau van rvb het meest relevante is om vrouwen meer stem te geven. Juist daar worden de cruciale strategische beslissingen genomen wat betreft koers van de onderneming, het risicomanagement en hoe men met elkaar omgaat (de cultuur). Vrouwelijke rvb-ers zijn bovendien veel beter zichtbaar voor werknemers en klanten, omdat zij, in tegenstelling tot commissarissen, dagelijks aanwezig zijn. Daarmee is natuurlijk niet gezegd dat elke dynamiek richting een evenwichtiger man/vrouw balans op rvc niveau niet zeer welkom is. Maar zonder het probleem van de doorstroom van vrouwen naar rvb niveau aan te pakken, zullen bedrijven onevenredig vaak uit andere kanalen dan het bedrijfsleven (zoals uit de politiek, academische wereld, NGO's) moeten putten voor het vervullen van commissariaten. De NVR pleit ervoor om de streefcijferwet toepasselijk te houden voor beide niveaus en niet aan de roep van veel bedrijven tegemoet te komen om de streefcijfers voor rvb te laten versoepelen of te laten vervallen.

De Monitoring Commissie constateert dat geen enkel bedrijf aan de gestelde streefgetallen voldoet en dat meer dan 90% van de bedrijven in hun jaarverslagen niet of onvoldoende uitlegt waarom de streefcijfers niet zijn gehaald. De NVR vindt dit schokkende bevindingen, die in ieder geval het gebrek aan enig gevoel van urgentie ten aanzien van deze kwestie binnen het Nederlandse bedrijfsleven laten zien. In haar reactie toont de minister vooral veel begrip voor bedrijven en beloont hen met een verlenging van de wetgeving met vier jaar onder gelijktijdige verlaging van de doelstelling naar 20% vrouwen in de top. De wereld op zijn kop, vindt de NVR. In ieder geval lijkt ook hier een opvallend gebrek aan urgentie ten aanzien van zo'n belangrijke kwestie.

De NVR wil hierbij in herinnering roepen dat de streefcijferwet onderdeel is van de Wet Bestuur en Toezicht, die regelingen voor goed ondernemingsbestuur bevat. Die regelingen zijn er gekomen als gevolg van publieke verontwaardiging over onverantwoorde beslissingen in bestuurskamers. Een recente metastudie (Post & Byron, in Academy of Management Journal 2015) heeft opnieuw bevestigd dat de vertegenwoordiging van vrouwen in positief verband staat met de belangrijkste bestuurstaken waaronder toezicht en strategieontwikkeling. Het argument dat een betere m/v balans leidt tot betere besluitvorming en betere corporate governance verdient wat de NVR betreft extra aandacht.

De Nederlandse Vrouwen Raad wil u als volksvertegenwoordigers verzoeken om te blijven aandringen op een krachtadiger beleid met betrekking tot meer vrouwen naar de top. Bedrijven moeten bij voortduring op de hielen worden gezeten op dit punt. Bindende streefcijfers helpen daarbij, zoals internationale voorbeelden tijdens het Seminar Gender-Balanced Company Boards op 9 december 2015 lieten zien. Niet alleen in landen met quotawetgeving, zoals Frankrijk en Italië, is duidelijke vooruitgang geboekt. Ook landen met een stevige zelfreguleringsaanpak met *targets*, zoals het VK en Zweden, boeken aanzienlijk betere resultaten.

Met slechts 9% vrouwelijke commissarissen loopt Nederland ernstig achter op landen waarmee het zich graag mag vergelijken, zoals het VK en Zweden; daar is respectievelijk 26% en 25% van de commissarissen vrouw. Bovendien moet de NVR helaas vaststellen dat het ministerie ondanks herhaalde toezegging verstek liet gaan om het Nederlandse standpunt op het seminar toe te lichten aan deelnemers en gender experts uit de Europese Commissie,

Noorwegen, Zweden en het VK. Internationaal kan dit als een signaal opgevat worden dat het *women on boards* dossier hier niet de aandacht krijgt die het verdient. Opnieuw spreekt hier een gebrek aan urgentie uit. Indien dit geconstateerde gebrek aan urgentie met beperkingen in de beschikbare capaciteit op het ministerie te maken heeft, roept de NVR de volksvertegenwoordiging op om erop toe te zien dat de capaciteit op dit dossier zo spoedig mogelijk wordt verruimd.

Heldere sancties op het uitblijven van verklaringen waarom streefgetallen niet worden gehaald, is wel het minste dat zou moeten worden georganiseerd. Tot nu toe heeft de minister op dit vlak weinig laten zien. Dat versterkt op zijn beurt de gedachte bij het bedrijfsleven dat het hier om een weinig relevante kwestie gaat. De NVR is bovendien voorstander van het vergroten van de capaciteit voor de jaarlijkse monitoring van compliance van bedrijven met de streefcijferwet, zowel wat betreft het behalen van het streefcijfer als wat betreft het voldoen aan de toelichtingseisen. De NVR pleit tevens voor het op bedrijfsniveau openbaar maken van deze gegevens, zodat bedrijven een extra impuls krijgen om aan de gestelde eisen te voldoen. Uit ervaring in omliggende landen blijkt dat transparantie een belangrijk wapen is in de noodzakelijke omslag in de bedrijfscultuur. Transparantie stelt maatschappelijke organisaties en de media in staat om de publieke druk op ondernemingen om meer vrouwen in de top te benoemen te vergroten.

De NVR vraagt u dringend om uw invloed nu in te zetten en de regering op te roepen tot meer adequate acties, op Nederlandse bodem maar ook als EU-voorzitter. De vrouwen, maar ook vele mannen, in Nederland en de EU, zullen u daarvoor dankbaar zijn.

Met vriendelijke groet,

Dorenda Gerts, Voorzitter Nederlandse Vrouwen Raad

